

1. בראשית רבה מד ט:
"ד' אלהים מה נתן לי - אמר לפניו [אברהם לקב"ה]:
רבונו של עולם! אם עתיד אני להעמיד בנים ולהכעיסך מוטב לי 'ואנכי הולך ערירי'".
2. רש"י הירש לבראשית טו ב:
"אברהם היה הראשון שקראו לד' אדוני שם אדנות נזכר תמיד בפי עבד ד' ונביא.
אדם העובד את ד' והוא כלי שרת בידי ד' הרי הוא קורא לד' אדון".
3. בראשית רבה מה א:
"כיון שראה פרעה מעשים שנעשו לשרה בביתו נטל בתו ונתנה לו [לאברהם].
אמר: מוטב תהא בתי שפחה בבית זה ולא גבירה בבית אחר".
4. רבי אליהו מזרחי לפרק טז (ממפרשי רש"י):
"דאם לא כן מצרית למה כתיב? אלא ליחסה, כדי להודיע כבודו של אברהם בעיני המלכים".
5. מהר"ל, גור אריה שם:
"זלה שפחה מצרית - פירוש וכי לא היה לה רק שפחה זאת מצרית, והלא כמה שפחות
היו לאברהם ולשרה, והוי למכתב 'ותתן לו שפחתה הגר המצרית', כדכתיב אצל יעקב
'ותקח את זלפה שפחתה' (בראשית ל, ט), אלא פירושו דהיה 'לה' שפחה, אבל לאחרים
לא היתה שפחה".
6. בראשית רבה שם:
"ושמה הגר - הא אגריך".

"הפרד נא מעלי"

1. בראשית רבה מא ג:
"ארבעה דברים טובים היו ללוט בעבור אברם: א. 'וילך אתו לוט'¹.
ב. 'וגם ללוט הלך את אברם היה צאן ובקר ואהלים'². ג. 'וגם את לוט אחיו ורכשו השיב'⁴.
ד. 'ויהי בשחת אלהים את ערי הככר ויזכר אלהים את אברהם וישלח את לוט מתוך
ההפכה'³. וכנגדן היו בניו צריכים לפרוע לנו טובות לא דיין שלא פרעו לנו טובות אלא
רעות, הדא הוא דכתיבא. 'וישלח מלאכים אל בלעם'⁵. ב. 'ויאסף אליו [עגלון] מלך מואב
את בני עמון ועמלק וילך ויך את ישראל... ויעבדו בני ישראל את עגלון מלך מואב שמונה
עשרה שנה ויזעקו בני ישראל אל ד': 'ויהי אחרי כן באו בני מואב ובני מדין ועמהם מן
¹ ברכות ז ע"ב: "אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי - מיום שברא הקב"ה את העולם לא היה אדם
שקראו להקב"ה אדון, עד שבא אברהם וקראו אדון שנאמר 'ויאמר אדני אלהים במה אדע כי אירשנה'".
² בראשית יב ד.
³ שם יג ה.
⁴ בראשית יד טז.
⁵ שם יט כט.
⁶ במדבר כב ה.

העמונים על יהושפט⁷. ד. 'ידו פרש על כל מחמדיה, כי ראתה גוים באו מקדשה, אשר צויתה לא יבואו בקהל לך'⁸.

2. שם מא ה:

רב' ברכיה בשם רבי יהודה ברבי סימון אמר: בהמתו של אברהם אבינו היתה יוצאה זמומה ובהמתו של לוט לא היתה יוצאת זמומה⁹.

3. שם:

"היו אומרים להם רועי אברהם: הֲתֵר הגזל? היו אומרים להם רועי לוט: כך אמר הקב"ה לאברהם: 'לזרעך אתן את הארץ הזאת'¹⁰ ואברהם פָּרְדָה עקרה ואינו מוליד מחר הוא מת ולוט בן אחיו יורשו ואֵן אכלין מדידהון אנון אכלין".

4. שם מא ז:

"וישא לוט את עיניו וירא את כל ככר הירדן... אמר רבי יוסי בר חנינא: כל הפסוק הזה לשון ערוה הוֹנֵךְ מה דאת אמר: 'ותשא אשת אדניו את עיניה אל יוסף ותאמר שכבה עמלי, וקא את כל ככר הירדן כי כלה משקה' היך מה דאת אמר: 'כי בעד אישה זונה עד ככר לחם'¹¹ קָלָה משקה' היך מה דאת אמר: 'והשקה את האישה את מי המרים'¹² לפני שחת ד' את סדם ואת עמרה' היך מה דאת אמר: 'והיה אם בא אל אשת אחיו ושחת ארצה'¹³.

5. העמק דבר לפסוק ו:

"ולא יכלו לשבת יחדו-הוא כפל לשוןבא ללמדנו דלא משום שלא הספיקה מרעה הארץ לצאנם... אלא משום שהיו הטבעים רחוקים ולא היה לוט לצוותא לאברם כי אם מרחוק".

6. בראשית רבה מא ו:

רב' עזריה בשם רבי יהודה ברבי סימון אמר: כשם שהיה ריב בין רועי אברהם ובין רועי לוט כך היה ריב בין אברם ללוט. הדא הוא דכתיב: 'ויאמר אברם אל לוט אל נא תהי מריבה ביני וביך'".

⁷ שופטים ג יג-טו.
⁸ דברי הימים ב כ א.
⁹ איכה א י.
¹⁰ בראשית יב ז.
¹¹ בראשית לט ז.
¹² משלי ו כו.
¹³ במדבר ה כד.
¹⁴ בראשית לח ט.